

**АНОТАЦІЯ**  
**кваліфікаційної роботи бакалавра**  
**Соловйової Олеси Володимирівни**  
**на тему «ТОПОНІМІКА ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ**  
**ДЕКОМУНІЗАЦІЇ»**  
**Науковий керівник: к.геогр.н., доц. Кандиба Юрій Іванович**

**Актуальність.** Топоніміка як наука про географічні назви є важливим інструментом вивчення просторової організації суспільства, його історичної пам'яті, мовної культури та національної ідентичності. Особливої актуальності топонімічні дослідження набувають у контексті процесів декомунізації та деколонізації, які відбуваються в Україні після 2014 року та набули нового імпульсу після початку повномасштабної війни Росії проти України у 2022 році. Харківська область є одним із регіонів, у топоніміці якого збереглося значне ідеологічне навантаження радянської доби. Упродовж XX століття тут відбувалися численні перейменування, спричинені політичними трансформаціями, а в радянський період назви активно використовувалися як інструмент ідеологічного впливу. Унаслідок цього значна частина ойконімів, урбанонімів та інших географічних назв втратила свій автентичний зміст, замінений символами комуністичної влади. Актуальність теми зумовлена необхідністю осмислення процесу декомунізації як складової політики пам'яті, формування національної ідентичності та впорядкування топонімічного простору згідно з історичною правдою та цінностями незалежної України.

**Мета кваліфікаційної роботи бакалавра** – дослідження трансформації топонімічного простору Харківської області в умовах декомунізації, проаналізувати типи та динаміку перейменувань, виявити значення топоніміки в шкільному курсі географії з огляду на формування української національної та громадянської ідентичності.

**Об'єкт** дослідження – топонімічна система Харківської області. **Предмет** – зміни географічних назв у контексті декомунізаційної політики в Україні.

**Завдання дослідження:**

- розкрити сутність поняття топоніміки; проаналізувати функціональні характеристики топонімів, охарактеризувати основні підходи до класифікації топонімів за походженням, типологією та історико-культурним змістом;
- висвітлити законодавчу та політичну базу декомунізації топонімів в Україні, зокрема нормативно-правові засади процесу перейменування географічних об'єктів;
- проаналізувати особливості процесу декомунізації топонімічного простору України з урахуванням регіональної специфіки; дослідити історичні етапи формування топонімічної системи Харківської області;
- вивчити масштаби, типи та динаміку перейменувань населених пунктів, географічних об'єктів і урбанонімів на території Харківської області,

зокрема міста Харкова; оцінити роль громадськості у реалізації декомунізаційної політики на місцевому рівні;

- визначити можливості використання топонімічної інформації у шкільному курсі географії з метою формування української національної та громадянської ідентичності учнів.

**Структура роботи:** Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, який налічує 58 найменувань. Робота викладена на 72 сторінках, містить 15 рисунків та 5 таблиць.